

Focus

Matteüs maakt bewuste keuzes in de verwoordingen en samenstelling van zijn evangelie. Daarmee laat hij zijn kijk op Jezus zien. Hoe kijk jij naar Jezus?

Onderdelen kiezen

Je kunt zelf kiezen welke werkvormen je gebruikt. Zorg dat je bij elk onderdeel (Vanuit ons leven – Naar de Bijbel – Terug naar ons leven) tenminste één werkvorm gebruikt.

Chill & connect

Tijd voor ontspanning en ontmoeting

Neem de tijd om te landen en te bouwen aan de sfeer. Geef aandacht aan elkaar bijvoorbeeld door eerst samen te eten.

Vanuit ons leven

Aansluiten bij onze leefwereld

□ Plaatje

1. Leg een aantal afbeeldingen neer (bijvoorbeeld van Kaarten op tafel of gewoon een stapel ansichtkaarten).
2. Kies allemaal een plaatje uit dat past bij hoe jij in je vel zit.
3. Deel dit met elkaar.

□ Focus

- Waar was jouw blik op gericht de afgelopen tijd? Waar lag jouw focus? Hoe beïnvloedt dat je leven?

Naar de Bijbel

Inspiratie vinden in Gods Woord

□ Vier evangeliën

De bekendste bijbelboeken zijn waarschijnlijk de vier evangeliën. Vier boeken die allemaal vertellen over het leven en sterven van Jezus Christus: het Evangelie volgens Matteüs, volgens Marcus, volgens Lucas en volgens Johannes. Dat is natuurlijk best apart, vier boeken over hetzelfde. En ook lastig, want de details komen niet altijd met elkaar overeen.

Het Evangelie volgens Marcus is het kortst en waarschijnlijk het oudst. Wetenschappers nemen aan dat Matteüs en Lucas dit boek hebben gebruikt als bron bij het schrijven van hun eigen evangelie. Maar toch vertellen ze niet allemaal precies hetzelfde. Elke evangelist heeft een eigen stijl en een eigen focus.

In het evangelie van Marcus staan bijvoorbeeld veel wonderen vermeld, terwijl Matteüs lange toespraken van Jezus weergeeft. Lucas schreef voor christenen met een heidense achtergrond, terwijl Matteüs een Joodse doelgroep voor ogen had. Ze maakten dan ook keuzes in wat ze wel en niet vertelden. En in welke volgorde.

Vergelijk Matteüs 15: 1-2 met Marcus 7: 1-5.

- Waarom is de parallelle tekst in Marcus langer denk jij?

Je bent misschien geneigd om de evangeliën te lezen als een chronologische opeenvolging van gebeurtenissen. En je vindt het slordig als dat niet blijkt te kloppen. Maar in de tijd waarin ze geschreven zijn, was het normaal dat een auteur die volgorde soms omgooide. Daarmee wilde hij dan een verband laten zien tussen bepaalde gebeurtenissen of woorden: 'Wat Jezus toen deed heeft alles te maken met wat Hij op een ander moment zei.' Elk evangelie is een zorgvuldige compositie met een duidelijk doel: het stimuleren van geloof bij de lezer.

Vergelijk Matteüs 23: 27-28 met Lucas 11: 43-44.

- Welke verschillende manieren van begraven (passend bij de cultuur waar ze voor schrijven) zie je hier? En hoe passen de schrijvers de vergelijking aan hun doelgroep aan?
- Een van beide schrijvers (waarschijnlijk Lucas) heeft de woorden van Jezus aangepast aan zijn lezers. Maakt dat de tekst minder betrouwbaar of minder waard?

□ De schrijver

Het bijbelboek heet *Evangelie volgens Matteüs*, maar net zoals bij andere bijbelboeken is dit opschrift er later aan toegevoegd. In het bijbelboek zelf staat geen enkele informatie over wie het geschreven heeft. Het is wel waarschijnlijk dat het boek door de apostel Matteüs geschreven is of op zijn mondelinge getuigenis gebaseerd is. Want alle oude kopieën (in de wetenschap 'handschriften' genoemd) die er zijn van dit bijbelboek, hebben hetzelfde opschrift. En er zijn geschriften bekend van het einde van de eerste eeuw waarin het evangelie al aan Matteüs wordt toegeschreven.

Het evangelie volgens Matteüs is een combinatie tussen een biografie en een getuigenis, tussen een geschiedenisboek en een preek. Matteüs heeft zich niet ten doel gesteld om alles over het leven van Jezus te vertellen. Er is bijvoorbeeld nauwelijks informatie over de eerste dertig jaar van zijn leven. Terwijl zijn lijden en sterven juist heel veel aandacht krijgen in het boek. Dat doet Matteüs bewust. Hij wil geen droge geschiedenis schrijven maar overtuigen. En hij selecteert de gegevens die daarvoor nodig zijn. Deels opgediept uit zijn eigen geheugen (en mogelijk aantekeningen), deels gekopieerd uit Marcus en deels uit getuigenverklaringen van anderen.

De apostel en schrijver Matteüs is waarschijnlijk dezelfde als de tollenaar Matteüs die door Jezus geroepen wordt (Matteüs 9: 9).

Lees Matteüs 20: 1-16, een gelijkenis die in de andere evangeliën niet voorkomt.

- Waarom zou juist Matteüs deze gelijkenis onthouden en opgeschreven hebben? Wie is hij zelf in dit verhaal?
- Waar zou jij jezelf plaatsen?

□ Joodse lezers

De focus van Matteüs is: zijn Joodse lezers aantonen dat Jezus de in het Oude Testament beloofde Messias is. Heel vaak verwijst hij naar teksten en gegevens uit het Oude Testament.

En precies twaalf keer zegt Matteüs: ... *opdat in vervulling zou gaan* (of een vergelijkbare zinsnede). Dat is niet toevallig. Twaalf is een bijzonder getal: er waren twaalf zonen van Jakob, twaalf stammen van Israël en twaalf discipelen. Matteüs wil zijn lezers aanmoedigen om te geloven dat Jezus de vervulling is van alles wat er in het Oude Testament staat. Hij is het doel en het hoogtepunt van de geschiedenis van Israël.

Matteüs heeft zijn Joodse lezers ook wat te verwijten... 'Jullie hadden het kunnen weten. Zelfs de heidenen snaptten het!' Steeds weer vergelijkt Matteüs het ongeloof van Israël met het geloof van de heidenen:

- **Sterrenkundige vs. de inwoners van Jeruzalem** De oosterse sterrenkundigen geloven het teken van de ster en gaan op zoek. Ze nemen de profetie over Betlehem als geboorteplaats van de Messias serieus en trekken erheen. Ze gehoorzamen de engel die hun in een droom verschijnt en nemen een omweg. Daarnaast zie je de Joden in Jeruzalem, die totaal ongeïnteresseerd blijven zitten waar ze zijn.
- **Pilatus en zijn vrouw vs. de menigte Joden** De Romein Pilatus kan niets slechts in Jezus ontdekken en zijn vrouw stuurt hem een briefje dat hij zich neutraal moet opstellen tegenover deze rechtvaardige. Maar buiten staat een menigte Joden te schreeuwen: *Kruisig hem! Laat zijn bloed maar op ons neer komen!*
- **Romeinse centurio vs. de Joodse toeschouwers** Tussen alle Joodse toeschouwers bij het kruis, zijn het de Romeinse centurio en zijn mannen die na het zien van alle signalen (duisternis, aardbeving, graven die opengaan) tot de erkenning komen dat de Zoon van God daar hangt. Van de Joden wordt alleen gezegd dat ze toekijken en spotten.

Juist het volk dat al zo lang op de Messias wacht en zoveel over Hem weet, wijst Hem af. Keihard.

- In hoeverre heb je begrip voor de afwijzing van de Joodse leiders? Vind jij het moeilijk om Jezus als jouw redder te zien?
- Wanneer staat een bepaalde mindset jou in de weg om te geloven?

□ **Wie is Jezus?**

Matteüs begint als enige van de vier evangelisten zijn evangelie met het geslachtsregister van Jezus.

Lees Matteüs 1: 1-17.

Dit lijkt een nogal saaie opsomming, maar een aantal begrippen zijn hierin belangrijk en veelzeggend:

- **Christus**
Dat is het Griekse woord voor het Hebreeuwse woord *Messias*. Beide woorden betekenen *de gezalfde*. Zalven was een ritueel om duidelijk te maken dat iemand een bijzondere taak van God kreeg. En de gezalfde vervulde al die bijzondere taken (koning, priester, profeet) ineen. Niet zomaar een boeiend figuur dus, maar degene die door God is gestuurd om Israël te redden.

- **Zoon van David – Zoon van Abraham**

Jezus is de vervulling van oudtestamentische iconen.

Hier zie je dat in de bijbelse taal *zoon van* ook kan betekenen dat je een afstammeling bent van iemand. Zo kon je in een geslachtsregister iemand de *zoon van* noemen (of zeggen dat hij iemand verwekte), en tegelijk een paar generaties overslaan.

- **Drie maal veertien generaties**

Dat is wat Matteüs ook doet. Als je zijn geslachtsregister vergelijkt met dat van Lucas (Lucas 3) en met informatie uit het Oude Testament, dan merk je dat Matteüs bepaalde personen heeft overgeslagen. Dit doet hij om op een symbolisch aantal uit te komen. In zijn register zijn er *drie keer* veertien generaties aan de komst van de Messias voorafgegaan. Deze cijfers worden verschillend uitgelegd:

- **3 x 14 = 6 x 7** Zes zeventallen (zeven = getal van de volheid) gaan aan Jezus vooraf. Hij maakt met zijn komst de zeven zeventallen compleet. Alsof met zijn komst de eeuwige sabbat is begonnen na zes dagen hard werken.
- Hebreeuwse letters hebben een **getalswaarde** en als je David omrekent is dat veertien. 3 x het getal van David betekent dan dat Jezus de vervulling is van de davidische lijn.

- **Tamar – Rachab – Ruth – vrouw van Uria**

Er staan vier vrouwen in het geslachtsregister van Jezus. Omdat het erfrecht in die tijd via de man ging, werden normaal gesproken alleen mannen genoemd in geslachtsregisters. Wat doen deze vier dames hier dan? Buiten hun vrouw zijn is er nog een ding dat zij alle vier gemeen hebben: ze zijn buitenlanders. Tamar was een Filistijnse, Rachab een Kanaänitische, Ruth een Moabitische en... o nee... Batseba niet. Maar haar man was dat wel. Daarom wordt zij niet *Batseba* genoemd maar *vrouw van Uria*, die een Hethiet was.

- Welke uitleg voor de drie maal veertien vind jij het meest voor de hand liggen? Wat spreekt jou aan?
- Waarom zou Matteüs deze vrouwen/buitenlanders in de lijst hebben opgenomen? Wat zegt jou dat over Jezus?

Terug naar ons leven

De koppeling maken met onze leefwereld

□ Oogkleppen

Bekijk de [video](#) die is gemaakt naar aanleiding van het evangelie volgens Matteüs.

De Joden in de tijd van Matteüs hadden last van een soort tunnelvisie als het ging om de Messias. Zij hadden een duidelijk plaatje in hun hoofd van hoe de Messias zou komen en zou zijn en daar voldeed Jezus niet aan. Signalen die de andere kant op wezen, zoals de vervullingsteksten die Matteüs aanhaalt, negeerden ze. Zij wisten hoe ze de profetieën moesten lezen en Jezus was afgeschreven. Punt. Daar lijkt jij natuurlijk totaal niet op. Want jij gelooft het wel. Soms in ieder geval. Een beetje misschien. Of kun je ook als je gelooft oogkleppen op hebben?

- Welke plaatjes van God heb jij in je hoofd? Waar hoort Hij volgens jou aan te voldoen? En wat als Hij anders blijkt te zijn?
- Heb je wel eens gesproken met iemand die een hele andere kijk op Jezus heeft dan jij? Hoe was dat? Heeft dat jouw blik veranderd?

□ Heilige Geest

Wat Matteüs in zijn evangelie doet, doet Petrus in zijn toespraak na de uitstorting van de Geest. Hij laat aan de hand van bijbelteksten zien dat Jezus de Messias is en roept het volk op om in Hem te geloven. Veel Joden komen tot geloof.

Waarom deed Petrus dat eigenlijk niet meteen na de opstanding van Jezus? Toen bleef het stil van de kant van de discipelen. Pas toen de heilige Geest was gekomen, kregen de discipelen het vertrouwen dat mensen zouden inzien dat Jezus de vervulling is van de oudtestamentische beloften. De Geest zorgde ervoor dat mensen die een verschillende taal spraken Petrus konden verstaan en geloofden wat hij zei.

De Geest zorgt er nu nog steeds voor dat mensen Gods woorden kunnen verstaan en begrijpen. Zonder de heilige Geest is bijbellezen een intellectuele bezigheid die je hart niet raakt. Zonder de heilige Geest gaan de woorden niet tot je spreken en kan God je niet verrassen. Maar met de heilige Geest gaat er een wereld voor je open!

- Wanneer werd jij verrast door iets dat je in de Bijbel las of kreeg je een nieuw inzicht over wie God is?
- Hoe betrek jij de heilige Geest bij je bijbellezen? Hebben jullie tips voor elkaar?

□ **Gebedsvorm**

Je zult het misschien niet van de daken schreeuwen zoals de Joden destijds, maar misschien heb jij ook je twijfels over Jezus. Praat over wat je moeilijk vindt aan geloven en bid voor elkaar.

Chill & connect

Tijd voor ontspanning en ontmoeting

Sluit jullie ontmoeting ontspannen af met gezelligheid, tijd en aandacht voor elkaar, voor wat er leeft en naar boven is gekomen.

Wie wil kun je een bijbelleesrooster meegeven met teksten die aansluiten bij het thema. Je kunt hiervoor de bijlage printen of versturen.